

**ДОПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АНАЛІЗ І
РЕДАГУВАННЯ ПИСЬМОВИХ ТЕКСТІВ
ПЕРЕКЛАДУ**

Інструктивно-методичні матеріали

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка
ННІ іноземної філології

**ДОПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АНАЛІЗ І
РЕДАГУВАННЯ ПИСЬМОВИХ ТЕКСТІВ
ПЕРЕКЛАДУ**

Інструктивно-методичні матеріали

Житомир

2022

УДК 808.2+81'25

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Житомирського державного університету імені Івана Франка
(протокол № 15 від 26.08.22)*

Рецензенти:

КРИШТАЛЮК Ганна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри германських мов і зарубіжної літератури Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

АНТОНОВ Олексій – кандидат філологічних наук, доцент кафедри природничих та соціально-гуманітарних дисциплін Житомирського медичного інституту.

МОСІЄНКО Олена – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології та перекладу Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Доперекладацький аналіз і редагування письмових текстів перекладу: Інструктивно-методичні матеріали / Укладач А. В. Зорницький. Житомир, 2022. 13 с.

Інструктивно-методичні матеріали «Доперекладацький аналіз і редагування письмових текстів перекладу» мають на меті зорієнтувати здобувачів вищої освіти в теоретичних і практичних завданнях, що передбачені до розгляду в межах відповідної освітньої компоненти. Інструктивно-методичні матеріали містять плани семінарських занять, перелік рекомендованої літератури та перекладні тексти для практичного редагування. Для студентів третього курсу Інституту іноземної філології Житомирського державного університету імені Івана Франка.

УДК 808.2+81'25

© А. В. Зорницький, 2022
© ЖДУ ім. І. Франка, 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
МЕТОДИЧНА КАРТА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «ДОПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АНАЛІЗ І РЕДАГУВАННЯ ПИСЬМОВИХ ТЕКСТІВ ПЕРЕКЛАДУ».....	2
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «ДОПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АНАЛІЗ І РЕДАГУВАННЯ ПИСЬМОВИХ ТЕКСТІВ ПЕРЕКЛАДУ».....	3
ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	4
ТЕКСТИ ДЛЯ ПРАКТИЧНОГО РЕДАГУВАННЯ.....	7
ЛІТЕРАТУРА.....	10
ОЦІНЮВАННЯ.....	11
ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ.....	12

ВСТУП

Мета вивчення освітньої компоненти «Доперекладацький аналіз і редагування письмових текстів перекладу»:

- 1) осягнення теоретичних аспектів едитології
- 2) системне опанування основних явищ і понять, що супроводжують процес роботи над перекладом на різних його етапах:
 - a) розуміння сутності та специфіки тексту як об'єкта доперекладацького аналізу;
 - b) ознайомлення із закономірностями процесу редагування письмових текстів перекладу;
- 3) забезпечення розвитку герменевтичних умінь здобувачів-філологів в аспекті розпізнання та визначення ролі стилістичних ресурсів відповідної мови у розкритті прагматичної спрямованості текстів.

Основними **цілями** вивчення освітньої компоненти є:

- осягнення необхідного обсягу теоретичних знань із курсу «Доперекладацький аналіз і редагування письмових текстів перекладу»;
- розуміння роботи над перекладом на різних її етапах;
- оволодіння практикою лінгвостилістичного аналізу художнього тексту, розвиток умінь та навичок розпізнавати й інтерпретувати стилістичні явища різних рівнів та їхню роль у тексті оригіналу, а також відтворювати їх у перекладі;
- поглиблення навичок критичного мислення як при роботі зі спеціальною літературою, так і з конкретним текстовим матеріалом.

За результатами вивчення освітньої компоненти «Доперекладацький аналіз і редагування письмових текстів перекладу» здобувач повинен

знати :

- специфіку роботи над перекладом на різних його етапах;
- основні явища та поняття, що супроводжують процес роботи над перекладом, включно з етапами доперекладацького аналізу першотвору та редагування друготвору;
- закономірності процесу аналізу першо- і друготворів;
- інтерпретаційну (герменевтичну) природу комунікативного акту «автор – перекладач – читач».

вміти :

- здійснювати аргументований доперекладацький аналіз художніх текстів;
- користуючись теоретичними знаннями та власним естетичним досвідом, давати аргументовану оцінку якості художніх перекладів з англійської на українську мову;
- практично залучати набуті знання з доперекладацького аналізу і редагування письмових текстів перекладу під час роботи над конкретним текстом.

МЕТОДИЧНА КАРТА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «ДОПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АНАЛІЗ ТА РЕДАГУВАННЯ ПИСЬМОВИХ ТЕКСТІВ ПЕРЕКЛАДУ»

Модуль I. Доперекладацький аналіз і редагування письмових текстів перекладу як герменевтичні процеси	
Тема 1.	Доперекладацький аналіз як «ідеальне прочитання» першотвору

Тема 2.	Сутність, межі та передумови доперекладацького аналізу тексту як герменевтична проблема
Тема 3	Доперекладацький аналіз тексту як герменевтичний акт
Тема 4	Редагування перекладу як герменевтичний процес
Тема 5	Саморедагування <i>versus</i> зовнішнє редагування: діалог перекладача та редактора як «герменевтична маєвтика»

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «ДОПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АНАЛІЗ ТА РЕДАГУВАННЯ ПИСЬМОВИХ ТЕКСТІВ ПЕРЕКЛАДУ»

Модуль I. Доперекладацький аналіз першотвору та редагування друготвору як етапи роботи над художнім перекладом

Тема 1. Доперекладацький аналіз тексту як «ідеальне прочитання» першотвору

Повільне читання як метод філологічного аналізу тексту. «Ідеальний читач» як досконалий інтерпретатор. Межі інтерпретації, її об'єктивний і суб'єктивний аспекти. Принципова нескінченність інтерпретації.

Тема 2. Сутність, межі та передумови доперекладацького аналізу тексту як герменевтична проблема

Поняття про герменевтику як особливий міждисциплінарний гуманітарний комплекс. Філологія та її історичний розвиток (за С. Аверінцевим). Історія герменевтики та її філологічна специфіка. Екзегетика. Наукові погляди Фрідріха Шлайєрмахера та становлення герменевтики як окремої наукової галузі. Герменевтичне коло та його принципи: передрозуміння, взаємозв'язку частини й цілого, нескінченності інтерпретації.

Тема 3. Доперекладацький аналіз тексту як герменевтичний акт

Три рівні художнього тексту: ідейно-естетичний, жанрово-композиційний, мовний. Доперекладацький лінгвістичний аналіз тексту та його типи: лінгвістичний коментар, лінгвостилістичний аналіз, цілісний багатоаспектний аналіз із позицій образу автора. Мовний узус як фактор прочитання оригіналу.

Тема 4. Редагування перекладу як герменевтичний процес

Інтерпретація авторського тексту перекладачем і процес редагування перекладу. Редагування як запорука якісного перекладу, його типи, методи та етапи. Редагування як сукупність рівноправних процедур – контролю (аналізу) та реконструкції (виправлення) тексту. Аспекти перекладу, що підлягають редакторській перевірці: міра формальної відповідності оригіналу, міра формальної відповідності нормам цільової мови, міра ідейно-змістового навантаження та прийнятності для цільової аудиторії. Еквівалентність друготвору та засоби її досягнення. Міжмовна відповідність і трансформація. Критерії редакторської роботи.

Тема 5. Саморедагування *versus* зовнішнє редагування: діалог перекладача та редактора як «герменевтична маєвтика»

Етапи роботи редактора як повторення шляху перекладача. Роль редактора при вдосконаленні перекладу з підрядника й перекладу з перекладу. Катартичний, гедонічний та сугестивний аспекти оригіналу та їх «внутрішня» (перекладацька) й «зовнішня» (редакторська) оцінка. Редактор як «ідеальний читач» і як критик. Редактор як представник замовника: академічні та прикладні аспекти процесу редагування. Автор як самоперекладач і редактор перекладів власних творів: авторський переклад та авторизований переклад, їх сутність та специфіка.

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

(денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Доперекладацький аналіз як «ідеальне прочитання» першотвору	6
2	Сутність, межі та передумови доперекладацького аналізу тексту як герменевтична проблема	6
3	Доперекладацький аналіз тексту як герменевтичний акт	6
4	Редагування перекладу як герменевтичний процес	6
5	Саморедагування <i>versus</i> зовнішнє редагування: діалог перекладача та редактора як «герменевтична маєвтика»	6
Всього:		30

САМОСТІЙНА РОБОТА

(денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Доперекладацький аналіз як «ідеальне прочитання» першотвору	12
2	Сутність, межі та передумови доперекладацького аналізу тексту як герменевтична проблема	12
3	Доперекладацький аналіз тексту як герменевтичний акт	12
4	Редагування перекладу як герменевтичний процес	12
5	Саморедагування <i>versus</i> зовнішнє редагування: діалог перекладача та редактора як «герменевтична маєвтика»	12
Всього:		60

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ:

СЕМІНАР №1

Тема: Доперекладацький аналіз як «ідеальне прочитання» першотвору

Мета: опанування здобувачами герменевтичної природи доперекладацького аналізу тексту як першого етапу роботи над його художнім перекладом

Професійна спрямованість: формування в здобувачів уявлення про доперекладацький аналіз художнього тексту та сприяння розвитку їх загальної філологічної компетенції

Основні поняття: герменевтика, інтерпретація, «повільне читання», першотвір, друготвір, художній переклад

1. Проблема художнього перекладу та її інтерпретаційний аспект
2. «Повільне читання» як методика філологічного аналізу тексту
3. Відтворення інтерпретованого художнього змісту як найважливіша умова якості друготвору
4. Межі інтерпретації, її об'єктивний та суб'єктивний аспекти

Питання для самоаналізу і самоперевірки:

1. Прокоментуйте афоризм У. фон Віламовіц-Меллендорфа: «Скільки професійних перекладачів – стільки ж і точних перекладів».
2. Поясніть важливість інтерпретаційного аспекту художнього перекладу.
3. Відредагуйте текстові уривки на С. 7 – 10, залучаючи методику повільного читання.

СЕМІНАР №2

Тема: Сутність, межі та передумови доперекладацького аналізу тексту як герменевтична проблема

Мета: опанування здобувачами принципів герменевтичного кола як інструментарію доперекладацького аналізу художнього тексту

Професійна спрямованість: формування в здобувачів уявлення про механізми доперекладацького аналізу художнього тексту та сприяння розвитку їх загальної філологічної компетенції

Основні поняття: герменевтика, інтерпретація, екзегетика, герменевтичне коло, художній переклад

1. Поняття про герменевтику як особливий міждисциплінарний гуманітарний комплекс
2. Поняття про філологію та її історичний розвиток (за С. Аверінцевим). Сутність і специфіка філологічної герменевтики
3. Історія герменевтики. Екзегетика як історичний варіант герменевтики
4. Наукові погляди Фрідріха Шляермахера та становлення герменевтики як окремої наукової галузі
5. Герменевтичне коло та його принципи: передрозуміння, взаємозв'язок частини та цілого, нескінченність інтерпретації

Питання для самоаналізу і самоперевірки:

1. Поясніть історичну необхідність постання філології як академічної дисципліни.
2. Обґрунтуйте недоречність побутового розуміння філології як «мовознавства плюс літературознавства».
3. Відредагуйте текстові уривки на С. 7 – 10, залучаючи принципи герменевтичного кола.

СЕМІНАР №3

Тема: Доперекладацький аналіз тексту як герменевтичний акт

Мета: опанування здобувачами міжособистісного характеру художньої комунікації між авторами першо- та друготвору в акті перекладу

Професійна спрямованість: формування в здобувачів уявлення про екзистенційний вимір доперекладацького аналізу як першого етапу роботи над художнім перекладом та сприяння розвитку їх загальної філологічної компетенції

Основні поняття: герменевтика, інтерпретація, художній переклад, рівні художнього тексту

1. Переклад чи переспів: академічне перекладознавство *versus* практика перекладацької діяльності
2. Екзистенційна ситуація перекладача та її вплив на сприйняття першотвору
3. Три рівні художнього тексту: ідейно-естетичний, жанрово-композиційний, мовний
4. Доперекладацький лінгвістичний аналіз тексту та його типи:
 - а) лінгвістичний коментар
 - б) лінгвостилістичний аналіз
 - в) цілісний багатоаспектний аналіз із позицій образу автора
5. Мовний узус як фактор прочитання оригіналу

Питання для самоаналізу і самоперевірки:

1. Які «підводні камені», на вашу думку, можуть критися в мовному узусі для перекладача?
2. Проілюструйте специфіку кожного з трьох рівнів художнього тексту.
3. Відредагуйте текстові уривки на С. 7 – 10 на мовному рівні.

СЕМІНАР №4

Тема: Редагування перекладу як герменевтичний процес

Мета: опанування здобувачами сутності, процедур та критеріїв редакторської роботи

Професійна спрямованість: формування в здобувачів уявлення про аспекти перекладу, що підлягають редакторській перевірці, та сприяння розвитку їх загальної філологічної компетенції

Основні поняття: художній переклад, редагування, еквівалентність перекладу, адекватність перекладу, міжмовна відповідність, міжмовна трансформація

1. Редагування як запорука якісного перекладу, його типи, методи та етапи
2. Редагування як сукупність рівноправних процедур – контролю (аналізу) та реконструкції (виправлення) тексту
3. Аспекти перекладу, що підлягають редакторській перевірці: міра формальної відповідності оригіналу, міра формальної відповідності нормам цільової мови, міра ідейно-змістового навантаження та прийнятності для цільової аудиторії
4. Еквівалентність друготвору та засоби її досягнення. Міжмовна відповідність і трансформація
5. Критерії редакторської роботи

Питання для самоаналізу і самоперевірки:

1. Які етичні вимоги висунули б до редактора особисто ви? Відповідь обґрунтуйте.
2. Який аспект перекладу, що підлягає редакторській перевірці, на вашу думку, важливіший: міра формальної відповідності оригіналу чи міра прийнятності для цільової аудиторії?
3. За якими критеріями, на вашу думку, варто відредагувати текстові уривки на С. 7 – 10.

СЕМІНАР №5

Тема: Саморедагування *versus* зовнішнє редагування: діалог перекладача та редактора як «герменевтична маєвтика»

Мета: опанування здобувачами порівняльної ролі перекладача та редактора в підготовці тексту перекладу

Професійна спрямованість: формування в здобувачів уявлення про специфіку перекладацького й редакторського сприйняття першо- та друготвору і сприяння розвитку їх загальної філологічної компетенції

Основні поняття: художній переклад, редагування, перекладацька та редакторська рецепція оригіналу, авторський переклад, авторизований переклад

1. Етапи роботи редактора як повторення шляху перекладача
2. Роль редактора при вдосконаленні перекладу з оригіналу, перекладу з підрядника й перекладу з перекладу
3. Катартичний, гедонічний та сугестивний аспекти оригіналу та їх «внутрішня» (перекладацька) й «зовнішня» (редакторська) оцінка. Редактор як «ідеальний читач» і як критик
4. Редактор як представник замовника: академічні та прикладні аспекти процесу редагування
5. Автор як самоперекладач і редактор перекладів власних творів: авторський переклад та авторизований переклад, їх сутність та специфіка

Питання для самоаналізу і самоперевірки:

1. Чим докорінно відрізняються авторський та авторизований переклад?

2. Чи згодні особисто ви з тезою, що редактор – це «ідеальний читач»? Відповідь обґрунтуйте.
3. Чи можна вважати, що переклад М. Дмитренка з А. Конан-Дойла (див. тексти на С. 7 – 10) містить яскравий приклад специфічно «прикладного» редагування? Відповідь обґрунтуйте та проілюструйте.

ТЕКСТИ ДЛЯ ПРАКТИЧНОГО РЕДАГУВАННЯ

From 'A Scandal in Bohemia' by Arthur Conan Doyle

I had seen little of Holmes lately. My marriage had drifted us away from each other. My own complete happiness, and the home-centred interests which rise up around the man who first finds himself master of his own establishment, were sufficient to absorb all my attention, while Holmes, who loathed every form of society with his whole Bohemian soul, remained in our lodgings in Baker Street, buried among his old books, and alternating from week to week between cocaine and ambition, the drowsiness of the drug, and the fierce energy of his own keen nature. He was still, as ever, deeply attracted by the study of crime, and occupied his immense faculties and extraordinary powers of observation in following out those clues, and clearing up those mysteries which had been abandoned as hopeless by the official police. From time to time I heard some vague account of his doings: of his summons to Odessa in the case of the Trepoff murder, of his clearing up of the singular tragedy of the Atkinson brothers at Trincomalee, and finally of the mission which he had accomplished so delicately and successfully for the reigning family of Holland. Beyond these signs of his activity, however, which I merely shared with all the readers of the daily press, I knew little of my former friend and companion.

One night - it was on the twentieth of March, 1888 - I was returning from a journey to a patient (for I had now returned to civil practice), when my way led me through Baker Street. As I passed the well-remembered door, which must always be associated in my mind with my wooing, and with the dark incidents of the Study in Scarlet, I was seized with a keen desire to see Holmes again, and to know how he was employing his extraordinary powers. His rooms were brilliantly lit, and, even as I looked up, I saw his tall, spare figure pass twice in a dark silhouette against the blind. He was pacing the room swiftly, eagerly, with his head sunk upon his chest and his hands clasped behind him. To me, who knew his every mood and habit, his attitude and manner told their own story. He was at work again. He had risen out of his drug-created dreams and was hot upon the scent of some new problem. I rang the bell and was shown up to the chamber which had formerly been in part my own.

Останнім часом ми рідко бачилися з Холмсом: я одружився, і це віддалило нас. Цілковите щастя й чисто сімейні інтереси, що виникають у людини, яка вперше відчуває

себе главою сім'ї, без останку поглинули всю мою увагу. А Холмс, який мав богемні звички й щиро зневажав будь-які форми суспільного життя, й далі мешкав у нашій квартирі на Бейкер-стріт, похований серед своїх старих книжок. Він то на кілька днів поринав у дрімотний стан, то з шаленою енергією, властивою його пристрасній натурі, брався розгадувати яку-небудь заплутану справу. Його, як і раніше, глибоко захоплювало вивчення злочинів, усі свої феноменальні здібності й незвичайну спостережливість він скеровував; на те, щоб відшукати ключик до розкриття злочину чи таємниці, перед якими в безнадії пасувала поліція. Час від часу до мене доходили невиразні чутки про його справи; то його викликали в Одесу розслідувати вбивство Трепова, то він розгадав причину незвичайної трагедії братів Аткинсонів у Трінкомалі, то вельми успішно виконав делікатну місію, доручену йому голландською королівською родиною. Та крім цих відомостей про діяльність Холмса, що їх я, як і всі читачі, діставав із щоденних газет, я мало що знав про свого колишнього друга й товариша.

Одного вечора – це було 20 березня 1888 року – повертаючись від пацієнта (я ж бо знову взявся за приватну практику), я потрапив на Бейкер-стріт. І от, коли я вже поминув був добре знайомі двері, що завжди будуть пов'язані в моїй пам'яті з тим часом, коли я був закоханий, і з похмурими подіями "Етюда у ясно-червоних кольорах", мене раптом обійняло нестримне бажання навідати Холмса, дізнатися, в який спосіб він застосовує свої незвичайні здібності. Квартира була яскраво освітлена, і я, глянувши на вікна, навіть побачив його високу худорляву постать, що двічі майнула темним силуетом на опущеній шторі. Холмс, нахиливши голову й заклавши руки за спину, швидко й нетерпеливо походжав по кімнаті. Я добре знав характер свого друга і безпомилково розбирався у всіх відтінках його настрою, тому вигляд і поведінка Холмса багато про що мені сказали. Він знову взявся до роботи. Він скинув з себе дрімоту й завзято розгадував якусь нову загадку. Я подзвонив, і мене провели до кімнати, яка свого часу була почасти й моєю (*пер. М. Дмитренко*).

Останнім часом я не часто бачився з Голмсом – мій шлюб віддалив нас. Мого особистого безхмарного щастя та суто родинних зацікавлень, які виникають у чоловіка, коли він уперше стає господарем власного домашнього вогнища, було досить, аби поглинути всю мою увагу. Тим часом Голмс, котрий ненавидів своєю богемною душею будь-який прояв світського життя, залишався жити в нашій квартирі на Бейкер-стріт, оточений стосами своїх старих книжок, чергуючи тижні захоплення кокаїном із нападами марнославства, дрімотний стан наркомана – із дикою енергією, властивою його натурі.

Як і раніше, він був глибоко захоплений розслідуванням злочинів. Детектив присвячував свої непересічні здібності та надзвичайний дар спостережливості пошукам ключів до з'ясування тих таємниць, які офіційна поліція визнала незбагненними. Час від часу до мене долинали якісь чутки про його справи: про те, що його викликали до Одеси у зв'язку з убивством Трепова, про те, що йому вдалося пролити світло на загадкову трагедію братів Аткінсонів у Трінкомалі, і, нарешті, про доручення голландського королівського дому, яке детектив виконав винятково тонко та вдало.

Однак окрім такої інформації про його діяльність, яку я так само, як і всі читачі, черпав із газет, я мало знав про життя мого колишнього близького приятеля.

Якось уночі, це було 20 березня 1888 року, я повертався від пацієнта (оскільки тепер знову зайнявся приватною практикою), і мій шлях привів мене на Бейкер-стрит. Коли я проходив повз добре знайомі двері, які в моїй свідомості назавжди закарбувалися в спогадах про час мого сватання й з похмурими подіями «Етюд у багряних тонах», мене охопило гостре бажання знову побачити Голмса та дізнатися, над якими проблемами зараз працює його блискучий розум. Вікна оселі світилися, і, поглянувши вгору, я побачив його високу, худорляву постать, яка двічі темним силуетом промайнула на опущеній фіранці. Він стрімко й нетерпляче міряв кроками кімнату, низько опустивши голову та закривши за спину руки. Мені, котрий знав усі його настрої та звички, таке метання з кутка в куток і весь його зовнішній вигляд пояснювали багато. Детектив знову взявся до праці. Він скинув із себе навіяні наркотиками примарні мрії та розплутував нитки якоїсь нової загадки. Я подзвонив, і мене завели в кімнату, яка колись була частково й моєю (*пер. Є. Тарнавського*¹).

Дайте відповіді на запитання:

1. Як можна охарактеризувати стиль оригінального уривка в його найзагальніших рисах? Чи дотриманий стилістичний баланс між оригіналом та його перекладами?
2. Користуючись словниками, з'ясуйте етимологію вживаної в оригіналі лексеми *Bohemian (soul)*. Чи правильним, на вашу думку, є такий її переклад, як «богемні (*звички*)» або ж «богемна (*душа*)»? Як ще її можна було б перекласти, беручи до уваги наявний контекст?
3. Чи вдалими, на вашу думку, є переклад оригінальної фрази "*the home-centred interests which rise up around the man who first finds himself master of his own establishment*" як «*чисто сімейні інтереси, що виникають у людини, яка вперше відчуває себе главою сім'ї*»? Обґрунтуйте відповідь на це запитання, беручи до уваги наступні особливості контексту:

¹ Дойл Артур Конан. Скандал у Богемії: оповідання. – Харків: Фоліо, 2018. – 217 с.

що відомо читачам «холмсівських» оповідань про родинне життя Вотсона? Зі скількох осіб складається його родина? Де раніше мешкав цей персонаж і де проживає в період розгортання сюжету?

4. Користуючись словниками, з'ясуйте точне значення вживаного в оригіналі слова “*lodgings*”. Наскільки принциповими в наявному контексті є ті відтінки його значення, які не покриваються пропонованим відповідником «квартира»?

5. Прокоментуйте причини, які підштовхнули М. Дмитренка до вилучення будь-яких згадок про наркотики при перекладі фрази “*alternating from week to week between cocaine and ambition, the drowsiness of the drug, and the fierce energy of his own keen nature*” – «він то на кілька днів поринав у дрімотний стан, то з шаленою енергією, властивою його пристрасній натурі, брався розгадувати яку-небудь заплутану справу». Наскільки вдале рішення прийняв перекладач? Відповідь обґрунтуйте.

6. Поясніть, чому переклад оригінального словосполучення “*singular tragedy*” як «незвичайна трагедія» є вкрай невдалим? Яким є точне значення англійського слова *singular*? Як іще його можна було б перекласти?

7. Охарактеризуйте семантико-стилістичний потенціал пропонованого варіанта перекладу оригінального словосполучення “*my former friend and companion*”. Що насторожує в ньому? Яким є точне значення англійської лексики *companion* в наявному контексті? Як іще її можна було б перекласти?

8. Наскільки вдалим, на вашу думку, є переклад оригінального словосполучення “*my wooing*” як «час, коли я був закоханий»? Які небажані відтінки значення наявні в ньому?

9. Поясніть, чому переклад оригінального словосполучення “*civil practice*” як «приватна практика» є невдалим? Користуючись словником, з'ясуйте всі можливі значення англійського слова *civil*. Що відомо читачам «холмсівських» оповідань про професійну діяльність Вотсона?

10. Прокоментуйте переваги та недоліки перекладу оригінального речення “*He was at work again*” як «Він знову взявся до роботи». Які небажані відтінки значення з'являються в тексті внаслідок використання такого варіанту перекладу? Як іще його можна було б перекласти?

ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту : підручник для студ. філол. спец. – Вінниця: Нова книга, 2004.
2. Зорницький А. В. Основи художнього перекладу : навч. посібник. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018.
3. Некряч Т. Є. Через терни до зірок: Труднощі перекладу художніх творів : навч. посібник. – Вінниця: Нова книга, 2008.

Додаткова:

1. Лук'янова Т.В. Про розмежування підходів до вивчення тексту з позицій лінгвістики тексту та інтерпретації тексту // Мовознавство. – 1990. – №3. – С. 57 – 61.
2. Приходько В.Б. Переклад як інтерпретація // Вісник ЖДПУ імені Івана Франка. – Ж.: ЖДПУ, 2004. – Вип. 16. – С. 17 – 19.
3. Губарець В. Редактор і переклад: Основи видавничої роботи з відтвореними текстами : Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012.
4. Зарицький М. С. Переклад: створення та редагування : Посібник. – К.: Парламентське видавництво, 2004.
5. Зорницький А. В. Особливості відтворення прикметника Bohemian при перекладі художнього тексту (на матеріалі оповідання А. Конан Дойла “A Scandal in Bohemia”) // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки. – 2018. – Вип. 1. – С. 80 – 84.
6. Ребрій О. В. Основи теорії редагування перекладів : Конспект лекцій. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/6049/2/redaguvannia.pdf>
7. Льїн І. Магічна сила таланту (нотатки на берегах перекладу) // Протей : Перекладацький альманах. – Вип. 2. – Х.: Вид-во НУА, 2009. – С. 409 – 423.

Інтернет ресурси:

1. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://irbis.zu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe
2. Електронна бібліотека Житомирського державного університету [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка згідно з Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою» https://zu.edu.ua/offic/ocinjuvannya_zvo.pdf.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами навчальних робіт проводиться за поточним, модульним та підсумковим контролюми.

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
			Пояснення
90 – 100	<i>Відмінно</i>	A	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
82-89	<i>Добре</i>	B	вище середнього рівня з кількома помилками
74-81		C	в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок
64-73	<i>Задовільно</i>	D	непогано, але з незначною кількістю недоліків
60-63		E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
35-59	<i>Незадовільно</i>	FX	з можливістю повторного складання

0-34		F	з обов'язковим повторним курсом
------	--	----------	---------------------------------

Підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) розраховується:

№ модулю	M_{%n} (відсоткове значення модулю навчальної компоненти)
Модуль 1	M_{%1} = (100)
Сума	100

Оскільки формою підсумкового контролю освітньої компоненти є залік, то залікова оцінка (ЗО) з освітньої компоненти дорівнює підсумковій оцінці з вивченого модуля 1 (ПОМ1).

$$ЗО = ПОМ1$$

ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Політика щодо академічної доброчесності

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності <https://zu.edu.ua/academic-integrity.html> та визначається системою вимог, які викладач ставить до здобувача у вивченні освітньої компоненти (правила поведінки на заняттях, користування засобами електронного зв'язку, тощо): недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, заборона використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань (в тому числі засобів електронного зв'язку), за використання інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач має вказати джерело, використане під час виконання завдання, тощо.

Політика щодо відвідування

Здобувач вищої освіти зобов'язаний виконувати правила внутрішнього розпорядку університету https://zu.edu.ua/offic/pravyla_vn_rozporjadku.pdf та відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом <https://dekanat.zu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=999>, дотримуватися етичних норм поведінки. Присутність на занятті є обов'язковим компонентом оцінювання. Забезпечення студентоцентрованого підходу та створення можливостей для навчання здобувачів вищої освіти, які не можуть відвідувати заняття з поважних причин, зокрема реалізується через «Положення про навчання студентів за індивідуальним графіком у Житомирському державному університеті імені Івана Франка». Індивідуальний графік навчання передбачає можливість вибіркового відвідування здобувачем аудиторних занять (лекційних, практичних, лабораторних, семінарських) і самостійного опрацювання матеріалу відповідних навчальних дисциплін.

Політика щодо перескладання

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, то відпрацювання здійснюється у встановлені викладачем терміни. Відповідно до положення «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка згідно з Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою» (нова редакція) https://zu.edu.ua/offic/ocinjvannya_zvo.pdf кожне лабораторне, семінарське та практичне заняття оцінюється. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані здобувачем вищої освіти у встановлені викладачем терміни.

Політика щодо дедлайнів

Викладач встановлює конкретні терміни виконання завдань. Здобувач вищої освіти, який з поважних причин (внаслідок тимчасової непрацездатності, підтвердженої довідкою закладу охорони здоров'я, або який був звільнений від занять наказом Ректора

Університету) пропустив навчальні заняття зобов'язаний ліквідувати академічну заборгованість не більше ніж за місяць з моменту виходу на навчальні заняття (дня припинення поважної причини). Здобувач вищої освіти, який без поважних причин не відвідав навчальні заняття або отримав оцінку нижчу 60 балів, необхідно відпрацювати академічну заборгованість до проведення модульної контрольної роботи.

До підсумкової модульної контрольної роботи допускаються здобувачі вищої освіти, які отримали поточні оцінки на усіх передбачуваних робочою навчальною програмою аудиторних навчальних заняттях. До завершення відповідного модуля здобувачам вищої освіти дозволяється перескладати окремі елементи модуля (завдання) з метою отримання вищих поточних оцінок під час консультацій із навчальної дисципліни, які проводяться впродовж семестру.

Політика щодо апеляцій

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про апеляцію результатів контрольних заходів у Житомирському державному університеті імені Івана Франка» https://zu.edu.ua/offic/pro_apelyacij.pdf.

Політика щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємодопомоги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного наукового знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення запобігання та протидії булінгу» <https://zu.edu.ua/offic/pol-buling.pdf>.